

RENAȘTEREA

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Cenzurat.

SĂPTĂMÂNĂ PATIMILOR

Cine dintre noi nu se simte mișcat, în chip cu totul particular, pronunțând aceste două cuvinte biblice, atât de scumpe oricărei inimi omeneste?

Chiar firile cele mai îndepărtate de credință, intelectuali rafinați și savanți pozitiviști, blazații vieții și disprețuitorii cerului, se văd totuși impresionați de faima tragică ce învăluie de veacuri „săptămâna Patimilor.”

An de an, surprindem în aceste seri sfinte, numeroase figuri ale vieții noastre publice, apropiindu-se de altarele vechi și uitate, spre a retrăi acolo zilele copilăriei, cu încrederea lor fără margini în minunile dumnezeirii atotstăpânitoare.

Căci imensa dramă de pe Golgota, cu scenele ei zguduitoare, răscolește cele mai ascunse resorturi ale sufletelor, făcându-le să vibreze de taina cea nepătrunsă a mântuirii, și să tresară, în extazul unor clipe neuitate, de bucuria jinduită a sfințitoarelor ancorări în pacea Domnului nostru.

Sunt zilele adâncilor reculegeri și marilor purificări morale, ce se impun fiecărei conștiințe, tulburate fără încetare de suferința umană și de enigmaticele chinuitoare ale existenței.

Toți deopotrivă, cărturari și muncitori, ne coborâm în interiorul nostru, împinși par'că de o forță mistică, spre a-i scruta ungherele și a-i desluși vrerile, ce se agită în fața marilor probleme ale lumii.

În fumul de tămâie al deniilor, cu poezia lor caldă și duioasă, inimile se pleacă tot mai cucernice, iar gândul se desprinde ușor din zgura neagră a pământului, spre a pluti în lumina izbăvitoare a zărilor albastre. Mândriile nebune se frâng una după alta, când din uși împărătești îndoliate răsună iarăși ecoul durerilor cumplite, ce-au stins viața divinului Răstignit. Smerenia se infiripă atunci, sigură și încrezătoare, deschizând sufletului zbuciumat ferestrele marilor spovedanii liberatoare.

Sub patrafirul simbolic al preotului se desfășoară în ceasurile din săptămâna patimilor, acele intime colocvii religioase, cari spulberând rătăcirii și îndoielii grele, ne duc la picioarele Mântuitorului, unde descoperim iertarea și mângăierea cea fără de seamăn.

Căci robi supuși păcatului cum suntem, căderile noastre fatale nu pot fi prevenite, decât trecând cât mai des, prin această minunată baie duhovnicească a pocăinții și împărțării.

Priviți un moment figura senină și liniștită a creștinului, care urcă spre căminul lui familiar, după un asemenea examen de învoire sufletească. Ochii lui limpezi au reflexe vizibile de fericită împăcare și curajos optimism, așa cum sunt în orice împrejurări toți copiii fără prihană ai lui Dumnezeu.

De aceea, săptămâna de față este nu numai prilejul sfășietoarei rememorări a patimilor celui ce s'a dat pe sine pentru păcatele lumii, ci și clipa supremă de necesară verificare a sensibilității noastre creștine.

O stăruitoare educație în familie și în școală, susținută mai ales de pilduitoarea atitudine morală a preotului, va face din taina pocăinței una din splendidele forțe sufletești ale neamului.

Îndemnuri înțeleghătoare au început, în anii din urmă, să restabilească și să intensifice legăturile serioase între altare și credincioși. Să ne aducem aminte și de emoția neuitată, stârnită de către cărturarii noștri din centrele eparhiilor, cari au ținut să primească public și colectiv, potirul sfintei cuminecări mântuitoare.

Iată atmosfera de puritate, în care trebuie să respire viața noastră individuală și națională. Săptămâna patimilor, cu înțeleptele ei rândueli de post și rugăciune, este școala cea neîntrecută, care ne duce la această supremă biruință de spiritualitate oerească.

„Pocăiți-vă și vă întoarceți!”

Rânduiala bisericească, stabilită pe temelia pusă de Mântuitorul Hristos, precizează prin porunca a IV-a, pentru fiecare creștin *datoria de a-și mărturisii păcatele.*

Datorită schimbărilor inerente vieții acesteia, se impune ca un imperativ categoric trebuința de primenire, de refacere și înălțare a vieții individuale oboșită și strivită de valurile furioase ale *păcatului.* Ca o haină ce se învechește cu atât mai de grabă, cu cât este mai puțin îngrijită, tot astfel și firea omenescă „îclinată spre rele încă din tinerețe” se pătează și se desfigurează purtată pe cărările lipsite de duh, ale desordinei și uitării de sine.

„De vom zice că păcat nu avem — spune sf. evang. Ioan — pe noi înșine ne înșelăm și adevăr nu este întru noi.”

După cum un om căruia i-a legat de picioare greutatea mari, nu ar putea să meargă sau mersul i-ar fi fost încet și peste măsură de greu, tot astfel și sufletul omului împovărat cu păcate, nu se va putea sui pe cărarea ce duce spre culmile desăvârșirii. Un aeroplan care străbate văzduhul, dacă a fost pus în mișcare cu un defect oricât de neînsemnat la început, acest defect devine o permanentă amenințare și cauza prăbușirii lui.

Când observăm și noi vre-un defect sau neajuns în sufletul nostru, să ne întoarcem în Biserica lui Hristos, pentru a ne repara greșalele și a ne reculege sufletește, după cum Moise alerga la Cortul Sfânt când avea nevoie de lămuriri, în ceasurile grele pentru el și pentru poporul ce îl conducea.

Sfânta taină a Pocăinței instituită de Mântuitorul, prin puterea ce a dat-o urmașilor săi de a deslega păcatele, este o lucrare sfântă prin care se elimină din sufletul și viața noastră greutatea păcatului, înlesnindu-ne putința de a ne înălța la Dumnezeu creatorul și ocrotitorul nostru.

Nu trebuie însă să abuzăm de bunătatea lui Dumnezeu! Ac-

„Tot așa vă spun, că va fi mai multă bucurie în cer pentru un singur păcătos care se pocăiește, decât de nouăzeci și nouă de drepti, cărora nu le trebuiește pocăință.”

Luca 15, 7.

tu sfânt al mărturisirii reclamă o pregătire în prealabil. Nu ne putem prezenta înaintea Duhovnicului fără a ne face o examinare serioasă a conștiinței. Să ne prezentăm cu bilanțul activității noastre bine întocmit!

O greșală oricât de mică evidențiază neglijența, iar leneșii și indiferenții nu se vor bucura de binefacerile acestei sublime taine.

Cei cari și-au pierdut sufletul și acăr conștiință nu-i mai chiamă la realitatea credinței și a demnității morale — îndemnurile lor nu pot fi primite. Viața și faptele lor nu pot fi pentru noi un îndreptar și o normă de viață.

Adâncurile firii omeneste, care vrea să trăiască și să se afirme, protestează și nu se poate lăsa subjugată de acei, cari o tiranizează și o opresc în avânturile ei nobile.

Cine desconsideră idealul vieții și neagă sensul său etic, este mai rău decât un criminal, care, deși ucide trupul, sufletului nu-i poate face nimic.

„Temeți-vă — spunea Mântuitorul — mai vârtos de acei ce pot să arunce și trupul și sufletul în focul gheenei!”

Domnul nostru Iisus Hristos se oferă astăzi să ridice păcatele noastre. „El care a luat asupra sa păcatele noastre și a suferit pentru fărâdelegile noastre”, vrea și azi să înoiască jertfa sa pentru a ne reda viața și să o avem din belșug.

Când știm că „plata păcatului este moartea”, abia atunci putem înțelege cât de importantă și de necesară este Pocăința.

În cartea „Urmând pe Domnul” ni se arată consecințele unei vieți lipsită de pocăință prin următoarele cuvinte: „Acolo, un ceas de chin va fi mai îngrozitor, de cât o sută de ani de amară căință aici pe pământ”.

Vă amintiți cum în ziua cincizecimii mulți locuitori ai Ierusalimului — dintre cei cari luaseră parte la sacrilegiul pironirii pe Cruce — se reculege și

din mijlocul sbuciumului remuşcărilor lor se desprinde între-barea plină de îngrijorare: „Ce să facem ca să nu pierim întru fărădelegile noastre?”

Glasul Apostolului a fixat remediul pentru rătăcii tuturor

timpurilor, ca și pentru sufletele noastre obidite adeseori de mulțimea neputințelor: „Pocăți-vă și vă întoarceți, ca să se șteargă păcatele voastre”. Fapt. Ap. III. 19.

SOFRONIU BULZ,
preot-profesor.

Realități triste și instructive.

E fapt constatat și deplin dovedit că, preoțimea ortodoxă, în viața statului român, are același rol și de aceeași covârșitoare importanță ca și armata, sau poate chiar mai mult.

Deosebirea doară între noi și armată este aceea că, de armată toți se interesează. Toți caută să o înzestreze cu cele necesare. Pentru ea se fac împrumuturi interne și externe, se fac dări noi etc., în valoare de multe miliarde, pe când de noi puțini se interesează. Munca și lupta noastră continuă, ce o depunem zi și noapte la altarul Domnului și al națiunii, nu este văzută nici înțeleasă și mai puțin apreciată. De aici apoi a isvorit atâtea atacuri nedrepte împotriva noastră. De aici sărăcia și mizeria în care se sbate azi preoțimea din punct de vedere material. Și așa s'a ajuns și la acest salariu de mizerie, din care după ultimele svonuri se intenționează ca să se mai taie.

De aceea voiu încerca în cele ce urmează să arăt cari sunt venitele unui preot și cum trăiește el? Și anume:

Un preot cu pregătire academică, primește un salariu lunar de 2.427 Lei în numerar.

Are 32 jug. sesiune parohială (dar cei mai mulți nu au) care și în anul acesta în cele mai multe parohii s'au arendat cu 120 Lei anual de jugăr. Din această sumă scăzând cca 100 Lei impozite și taxe comunale etc., rămâne 20 Lei de jugăr curat, care repartizat pe luni, ar veni pe fiecare lună 53 Lei din sesiunea parohială. Deci în

total Lei 2480 lunar. Stola nimic. — Repet nimic. — La aceasta se mai adaugă și locuințe în natură, cari în realitate puține sunt locuibile, celea mai multe sunt adevărate hurube.

Aceasta e situația. Iar dacă preotul vrea să facă și gospodărie, cum agricultura de câțiva ani încoace este deficitară, poate ar ieși și mai rău.

Și dacă suma de 2480 Lei am primi-o regulat în fiecare lună, de sigur tot rău ar fi însă nu chiar în măsura de acuma, fiindcă toate taxele parohiale, ca asigurare, sidoxie etc., le dăm din salariile noastre, pe cari noi să le ridicăm apoi dela epitropie, când sunt, iar când nu, așteptăm până când or fi.

Întreb: *E posibil să se poată trăi cu un așa salariu?* Sau preoții nu au oare toți familii, și aproape toți destul de numeroase? Și fiindcă preotul are un loc de frunte în societate, loc pe care foarte rareori și-l poate păstra cu demnitatea și cinstea recerută, din cauza că nu poate ține pas cu lumea. Nu are nici îmbrăcăminte așa cum trebuie. Nu mai vorbesc că nu-i dă mâna ca să aboneze vre-un ziar sau să cumpere cărți bune, pe cari cetindu-le să le poată împărtăși și credincioșilor săi. Și câte din acestea n'aș putea aminti.

Iar făcând o comparație între salarizarea preoților și a altor funcționari, vedem că noi preoții suntem mai rău plătiți decât un acar dela C.F.R. sau un sergent-instructor dela armată.

Dar să nu învinovățim pe

nimeni. Noi suntem de vină. Și iată de ce:

1. Nu suntem organizați. Deci se impune ca să ne organizăm cât mai îngrabă într'o Asociație a clerului ortodox din întreaga țară, care să acționeze și să reacționeze cu toată energia și cu toată puterea, în toate chestiunile ce ne interesează, (asociații avem har Domnului destule, dar sunt ca paserile în codru, fiecare pe glasul ei).

Asociația să lucreze, neîncetat. Cuvântul ei să fie poruncă, ce trebuie să se audă atât jos cât și sus.

2. Ne trebuie un mare apărător care să-și pună în slujba cauzei noastre, toată energia, toată viața lui. Ne trebuie un om care să adune într'un mănunchiu puternic și disciplinat pe toți preoții noștri.

Și însăfășit ne trebuie multe, dar toate sunt cu puțință. În tot cazul trebuie să eșim din indiferentismul care neuroade. Dovada cea mai nouă de nepăsare o avem cu legea pensionării preoților, care ne privea direct, cu toate acestea la Senat nu s'au găsit să ia cuvântul decât dl Ministru, raportorul și încă 4 senatori. Aici am putea întreba cu cuvintele Mântuitorului: „dar ceialalți unde sunt?”

Pr. IOAN VELȚAN

F. O. R.

Serbarea F.O.R.-ului în cartierul Avram Iancu, Cluj.

Cercul protopopesc al F.O.R.-ului a ținut Duminecă, 7 Aprilie a. c., a treia serbare religioasă, în școala primară „Avram Iancu” din Cluj, având un program bogat și variat de cântări și declamări cu subiecte religioase și cu o conferință din cele mai frumoase și interesante. Sala festivă a școlii a fost arhiplină de creștini de toate vârstele, din cartierul Feleacului și Andrei Mureșanu, dovadă setea nesfârșită a publicului, după o hrană spirituală, decât filmele și spectacolele ieftine și rele,

după cari alerga până acum. Tot mai mult se desprinde dorința credincioșilor de a ieși din mrejele petrecerilor ușoare și a se apropia de învățăturile blândului Iisus, cuprinse în Evanghelie, în cântarea religioasă și în conferințe religioase.

Serbările acestea religioase, pe cartiere, sunt aranjate după un plan bine stabilit de către cercul protopopesc Cluj, cu concursul activ al dlui prof. Dr. Lazar Chirilă, vicepreșed. cercului. Ele sunt urmate cu metodă și stăruință.

La ultima serbare a conferențiat dl prof. Dr. Emil Pop, șef de lucrări la Institutul botanic, despre Valea Iordanului și Marea Moartă, prezentând într'un cadru nou mediul fizic și moral, pământul sfânt al Palestinei, unde a petrecut Iisus Christos, cu Ioan Botezătorul, apostolii, pescarii și vânătorii de oameni, de pe lacul Ghenizaret (azi Tiberiada). Conferențiarul arată flora și climatul regiunii, asprimea solului din deșertul Iudeii, unde Christos s'a retras pentru a se concentra asupra principiilor noi ce avea să le învețe. Arată plastic, prin proiecțiunile cele mai originale, caracterele fizice ale Văii Iordanului și Marea Moartă. — Creștinismul lui Christos a fost situat într'un fel cu totul original, în mijlocul unei naturi, propice celei mai severe morale, pe care a adoptat-o Iisus Christos și ucenicii săi.

Nu mai puțin efect au stors cântările religioase ale corului teologilor, de sub conducerea dlui prof. Dr. V. Petrașcu și a tânărului teolog I. Mureșan, cu repertoriul cunoscut: „Cererile spun”, „Ție se cuvine cântare” de Vorobchievici, „Iehova mă conduce” de Mandicevski, etc.

La programul serbării au fost aduse și puncte de gimnastică și jocuri de copii, executate de elevii școlii. Dl Gh. Stelea, dir. școlii, a dat un larg concurs reușitei acestei serbări religioase. Păr. protopop Nicolae Vasiliu a tras învățăturile ce s'au desprins din programa serbării.

„Drept aceea cine știe să facă ce este bine și nu face: păcat are.”

Iacov 4, 17.

FOILETON

Situația gravă a parohiilor noastre.

Astăzi când este la ordinea zilei salarizarea clerului, publicăm Memorii adresate Guvernului țărănist, de către Episcopia noastră, încă din 1929, dar rămas fără rezultat. Nădăjduim că el va fi soluționat de cărmuirea de azi, care prin miniștrii săi cercețează la fața locului suferințele poporului și ale conducătorilor.

„Domnule Ministru,

Stăm decepționați și plini de îngrijorare, față de soarta bisericii noastre, când vedem cum se scurge vremea și cu ea și acțiunea de împrumut și nădejde în cadrul legii reformei agrare

iar biserica dominantă în stat, rămâne și pe mai departe în starea ei umilă, săracă și în inferioritate față de bisericile minoritare, îmbogățite pe vremuri de opresorii neamului și durere, menajate chiar de guvernanții de azi!

La memoriile noastre necontenite către toate guvernele ce s'au perindat, n'am obținut nici un rezultat și nici chiar vre-un răspuns.

Către Ministerul D.-voastre, Domnule Ministru, ne-am adresat cu memoriul Nr. 7637 din 23 Noembrie 1928, la care am anexat și un tablou cu cifre reale pe parohii și județe de cât pământ și cât are să mai primească fiecare parohie, ca să ajungă la complexul de 50 jugăre, la cât

o îndreptățește legea agrară pe fiecare parohie.

În altă ordine de idei am cerut acelaș lucru și cu adresa noastră Nr. 274 din 17 Ianuarie a. c. Durere, nici la aceste 2 memorii mai recente nu ne-ați învrednicit, Domnule Ministru, nici cel puțin cu un răspuns de lămurire a chestiunii!

Anexat vă trimitem cu onoare un nou tablou cu numele parohiilor din Eparhia noastră, în cari preoții noștri n'au nici o palmă de loc de pământ arabil, ca un supliment de traiu absolut indispensabil, după ce ajutorul dela Stat, este minimal, iar alte venituri, în parohiile noastre din Ardeal, atât de sărace, și în majoritate în regiuni muntoase, încă n'au.

Acest nou tablou arată că o treime dintre preoții noștri din Eparhia Clujului sunt avizați exclusiv la salariul minimal dela Stat, iar tabloul nostru precedent, anexat la memoriul Nr. 7637 din 23 Noembrie 1928 v'a demonstrat, că abia 69 parohii își au întreg complexul de câte 50 jugăre pământ, iar 436 parohii și filiale nu-l au decât parțial, iar 35 parohii matere și 71 filiale n'au nici un fel de sesiune. Iată lista acestor parohii:

În protopopiatul Abrud: județul Alba: Abrud-sat, Bucium-Cerb, Bucium-Isbita, Bucium-Muntari, Bucium Poeni, Bucium-Sat, Buninginea, Cărpiniș, Ciuruleasa, Corna, Feneș, Galați, Pătrânjeni, Presaca-Ampoiului, Roșia-Montană, Soharu, Valea-Bulz, Valea-Dosului, Vultur și Zlatna.

Viața ortodoxă din Cluj.

Sâmbătă 6 I. c., după masă, în sala festivă a palatului episcopal în seria conferințelor organizate de cercul de studii al societății studenților în teologie, a vorbit dl prof. *Dr. Vasile Petrașcu* despre „*Chemarea, pregătirea și multiplele îndatoriri ale preotului*“. Dl conferențiar începe prin a arăta că preoția e instituită de Iisus Hristos și că azi, în vremurile de materialism feroce și totală civilizare în lipsa culturalizării spirituale, misiunea preotului e de-a fi răspânditorii spiritualismului, adversarii curentelor materialiste cari privesc — filosofico modo — sunt contrare rațiunii și rezonabilității. Preotul zilelor noastre trebuie să aibă pe lângă cultura teologică și o vastă cultură laică. El va fi între credincioși nu numai duhovnic, ci și avocat, judecător și de multe ori chiar medic. Viitorii slujitori ai altarelor se vor recruta dintre tinerii cu vocație misionară și cu fiorul metafizic al transcendentului și al absolutului.

Duminecă, după liturghie, în cadrul conferințelor organizate de F. O. R., a vorbit dl *Valer Moldovan* despre „*Drumul spre glorie și lumină a bisericii ortodoxe române din Ardeal*“. Dl *Valer Moldovan* expune calvarul suferințelor bisericii ortodoxe ardelenice, desconsiderată în trecut, tolerată — usque ad beneplacitum. — Unirea dela 1700 aduce biserica ortodoxă într-o situație și mai critică. Abia după edictul din 1783 se mai îmbunătățește puțin situația, Spre a ajunge la o situație demnă de numărul mare al credincioșilor, episcopii G. Adamovici și I. Bob adresează Vienei un memorandum. Situația destul de rea se menține și după „*Supplex libellus*“ și după revoluția lui Horia, când pentru întâia oară ne afirmăm existența noastră ca popor, dar s'a ameliorat „a mers spre lumină“ după revoluția din 1848, prin activitatea marelui ierarh *Andrei Șaguna*. De aci viața bisericii avansează spre glorie. Își ajunge apogeul prin unirea sub un singur sceptru a tuturor fiilor vlăstarului latin dela Dunăre. Acuma biserica ortodoxă română, e cea mai

mare dintre bisericile ortodoxe-naționale. Are datoria de a crea valori dinamice, cari să fie promotorii vieții intelectuale a întregului Orient ortodox.

Duminecă după masă, studenții Academiei teologice, mânați de sfânta lor însuflețire pentru răspândirea luminei, au mers unii în frunte cu dl prof. *Petrașcu* și conferențiarul F. O. R.-ului la școala primară de pe *Dorobanți*, unde au executat câteva cântări religioase și patriotice. În acest grup a fost și tânărul de talent excepțional *Ion Maloș*, care a cântat un solo. Un alt grup de teologi, sub conducerea clericului *Mureșan*, au fost la școala primară de pe *Str. Grigorescu* unde au contribuit cu câteva puncte la programul serbărilor organizate de „*Astra*“.

IOSIF NAGHIU

Academia Teologică în propagandă misionară. Duminecă, în 14 Aprilie c., corul studenților Academiei noastre teologice, sub conducerea Rectorului *Dr. Ioan Vască*, s'a deplasat în parohia *Someșul-rece*, unde au asistat la Sf. Liturghie pe pr. *Ioan Stănescu*. Păr. Rector *Dr. Ion Vască* a oficiat și rostit predica festivă, iar corul a dat răspunsurile. Credincioșii au participat în număr foarte considerabil la acest serviciu divin, dovedindu-se exagerate și neîntemeiate unele știri referitoare la trecerile la sectari. Părintele *Stănescu*, bine cunoscut ca un preot foarte conștiincios și model în exercitarea funcțiilor sale liturgice, este deplin stăpân pe situație în parohia sa. În curând își va sfinți biserica nou zidită, care își datorește existența exclusiv străduințelor și sfertărilor sale. Prin descinderi de felul acesta, în parohii conduse cu toată râvna și demnitatea, ca cea din *Someșul-rece*, tinerii noștri, candidați de preoți, pe lângă contribuția ce-o dau spre înălțarea sufletească a credincioșilor, pot profita ei înșiși pentru pregătirea lor profesională. Rap.

Donațiunile făcute bisericii noi din Tg.-Murăș.

Biserica parohială ortodoxă română din orașul municipal *Târgu-Mureș*, acest monument falnic al credinței și trăinicii neamului nostru, a fost înălțată ca biserică comemorativă, după terminarea glorioasă a războiului de liberare și unire, — urmând pildele marilor voievozi și cele ale cuvioșilor ctitori din trecutul nostru zbuciumat.

Drept aceea piatra ei fundamentală s'a pus în ziua Unirii, la 10 Mai 1925, iar hram a fost ales praznicul Înălțării Domnului: Ziua Eroilor, și sfințirea s'a făcut la a 16-a aniversare a intrării Armatei Române în acest oraș: 2 Decembrie 1934.

Frumoasa ctitorie obștească ne obligă, — ca pe lângă recunoștința noastră exprimată direct, cu ocazia sfințirii, să arătăm mulțumirile noastre și prin publicarea în aceasta broșură a numelui celor mai însemnați ctitori și binefăcători ai acestei Sfinte Biserici.

Satisfacerea unui plăcut obligament menționând deosebit la acest frumos sfârșit al activității constructive a Consiliului și epitropiei parohiale, bunăvoința permanent manifestată și ajutoarele bogat acordate de dl *Ministru al Cultelor Alex. Lapedatu*, stăruințele fără preget și necentenite ale harnicului și neobositului nostru paroh, prea onoratul domn protopresbiter tractual *Ștefan Rusu*, râvna impetuoasă de toată vremea a domnului inspector general administrativ *Dr. Petru Roșca*, fost subprefect al județului *Mureș*, și largă ocrotire, atât de munificentă și înțelegătoare a d-lui *Dr. Emil Dandea*, primarul municipiului *Târgu-Mureș* și primul epitrop al bisericii, precum și bunăvoința celorlalți enoriași, cari s'au distins prin zelul și interesul manifestat.

N'am fi însă complecți, dacă n'am aminti cu laudă primele donații făcute de credincioșii noștri din suburbiile *Rimetea* și *Podeni* încă în anul 1907, precum și darul maritim și de veșnică pomenire al fostului paroh ortodox din comuna *Sângeorgiul-de-Mureș*, prea vrednicul fiu al bisericii:

Nicolae Motora, care singur a donat suma de 400.000 Lei, din cari 100.000 Lei pentru un clopot și 300.000 Lei pentru iconostas, și mai ales donația de 150 Lei a cerșitorului olog de ambele picioare, *Carol Troznai*, care deși de altă confesiune, răpit de frumusețea construcției a finit să contribuie, poate spre muștrarea multora cu dare de mână, cu acești „bani ai văduvei“, la desăvârșirea operei atât de minunat concepute de dl arhitect profesorul *Iosif Victor Vlad* dela școala politehnică din *Timișoara*.

Bunul Dumnezeu să le răsplătească tuturor și să-i pomenească întru Împărăția Sa.

Din lista respectabilă a donatorilor, — pe care regretăm că n'o putem tipări în întregime din lipsă de spațiu — spicuim sumele cele mai importante:

Primăria Municipiului *Tg.-Mureș* donând 6,364.355 Lei, Prefectura județului *Mureș* 4,947.000 Lei, Statul 3,760.000 Lei, Soc. ort. a Femeilor române 464.000 Lei, Banca „*Albina*“ 33.000 Lei, Banca Națională 69.300 Lei, Banca Românească 40.000 Lei, Banca *Marmorosch Blanc* 23.000 Lei, P. Sf. Sa Episcopul *Nicolae Ivan* 10.000 Lei, Inginer *Cioran Șerban* 7.000 Lei, Dr. *Pavel Cristea*, 10.000 Lei, Dr. *Dandea A. Emil* 11.000 Lei, d-na *Dr. Petru Florian* 20.000 Lei, Preot *Nicolae Motora* 400.000 Lei, Preot *Nicolae Motora* 400.200 Lei, *Nicolescu P. Luca* 30.000 Lei, *Nicolae Oprean* 13.560 Lei, *Pasere Sabin*, notar, *Onia* 10.000 Lei, Dr. *Popescu Adrian* 5.000 Lei, Dr. *Petru Roșca* 27.110 Lei, Protopop *Ștefan Rusu* 13.000 Lei, General *Serbescu Constantin* 10.000 Lei, erezii *Petru Sogan* 20.000 Lei, Soc. de gaz metan 15.000 Lei, *Iuliu Seutsc*, măcelar 10.000 Lei, Comuna *Toplița română* 15.000 Lei, Dr. *Vescan Ioan*, adv. 5.000 Lei și alți mulți buni credincioși cu daruri în bani și obiecte de înfrumusețarea bisericii dela 5.000 Lei în jos.

Totalul donațiunilor în bani a fost de 17,329.273 Lei.

Consiliul parohial.

În protopopiatul *Aiud*: jud. *Alba*: *Brădești*, *Cheia-Rimeteului*, *Cristești*, *Rimeț-Sat*, *Tecsești* și *Valea-Uzei*.

În protopopiatul *Alba-Iulia*: jud. *Alba*: *Acmariu*, *Poiana-Ampoiului* și *Tăuți*.

În protopopiatul *Bistrița*: jud. *Năsăud*: *Borgo-Bistrița*, *Borgo-Mijloceni* și *Colibița*; jud. *Câmpulung*: *Coșna*.

În protopopiatul *Câmpeni*: jud. *Turda*: *Albac I*, *Albac II*, *Arada I*, *Arada II*, *Arieșeni*, *Câmpeni I*, *Câmpeni II*, *Certege*, *Dealul-Calului*, *Gârde-de-de-jos*, *Gârda-de-sus*, *Neagra-de-sus*, *Neagra-de-jos*, *Lăzești*, *Mătășești*, *Ponorel*, *Secătura*, *Suprapetri*, *Vidra-de-jos*, *Vidra-de-sus*, *Vidra-medie* și *Avram Iancu*; jud. *Alba*: *Peleş*, *Poiana*, *Sohodol* și *Valea-Verde*.

În protopopiatul *Cetatea-de-peatră*: jud. *Satu-mare*: *Berința*, *Cărbunar*,

Ciocotiș, *Copalnic*, *Făurești*, *Fănețe*, *Ilba*, *Lăschia*, *Plopiș* și *Văleni*.

În protopopiatul *Cluj*: jud. *Cluj*: *Măguri*, *Mirișel* și *Muntele rece*.

În protopopiatul *Dej*: jud. *Someș*: *Leurda*, *Ocna-Dejului*, *Măgoaja*, *Sălișca* și *Top*.

În protopopiatul *Huedin*: județul *Cluj*: *Bălcești*, *Dăngău-mare*, *Dăngău-mic*, *Giurcuța*, *Rișca-de-Munte I*, *Rișca-de-Munte II* și *Straja*.

În protopopiatul *Lăpuș*: jud. *Someș*: *Boereni*, *Cupșeni*, *Dobric*, *Înău*, *Libotin II*, *Poiana-Porcului*, *Răzoare*, *Sălmița*, *Stoiceni*, *Vima-mare*, *Vima-mică I* și *Vima-mică II*.

În protopopiatul *Lupșa*: județul *Turda*: *Brăzești*, *Lăturenii*, *Lupșa*, *Muncel*, *Runc*, *Sălciua-de-jos*, *Sălciua-de-sus*, *Sartăș*, *Sasa-Geamăna*, *Subpeatră*, *Valea-Geogelului* și *Vința-Geamăna*; jud. *Alba*: *Mogoș-Mămăli-*

gani, *Mogoș-Miclești* și *Valea-Bârnci*.

În protopopiatul *Maramurăș*: jud. *Maramurăș*: *Bacicoiul-mare*, *Borșa I*, *Borșa II*, *Câmpulung-la-Tisa*, *Dragomirești*, *Cornești*, *Ferești*, *Rona-de-sus*, *Sărăsău*, *Valea-Porcului*, *Valea-Vișeuului* și *Vișeu-de-sus*.

În protopopiatul *Reghin*: jud. *Murăș*: *Deda-Bistra*, *Toplița I* și *II*.

În protopopiatul *Tg.-Murăș*: jud. *Murăș*: *Praid*.

În protopopiatul *Turda*: județul *Turda*: *Petroasa* și *Rimetea*.

În protopopiatul *Unguraș*: județul *Sălaj*: *Bălan II*.

În fața acestei situații deplorabile și dsnădăjduite pentru Biserica noastră, Vă rugăm din nou și cu toată stăruința să binevoiți a ordona urgent și apăsat organelor Dvs. în subordine, ca să caute și găsească moda-

litatea de a ne împroprietări și preoții și bisericile noastre, căci s'a dovedit și orice patriot bun și obiectiv de azi e absolut convins, că numai Biserica ortodoxă română și preoții ei sunt între toate împrejurările și totdeauna sufletul și factorii de nădejde ai scumpei noastre țări. Deci li se cuvine cel puțin situația materială a confesiunilor minoritare de azi.

Vă rugăm și de un răspuns liniștitor și de orientare asupra celor ordonate de Dvs., în aceasta chestiune atât de vitală pentru Noi. Primiți, Vă rugăm, asigurarea deosebitei noastre considerațiuni. Cluj, la 3 Decembrie 1929. *Nicolae Ivan*, Episcop“.

INFORMAȚIUNI

Slujbele din săptămâna patimilor. Aducem la cunoștința cititorilor noștri din Cluj, că în săptămâna mare atât în Catedrală cât și în celelalte două biserici se vor săvârși serviciile religioase, zi de zi, după vechile noastre rândueli. Tot în aceste zile de pocăință, credincioșii se pot mărturisi și împărtăși cu sf. Taine.

Programul slujbelor este afișat la ușa sfintelor biserici.

Călătoriile cu reducere de Sf. Paști. Direcția generală C. F. R. a luat măsura să se poată călători cu o reducere de 50 la sută cu orice trenuri, și anume între zilele dela 26 Aprilie ora 12 până la 5 Mai a. c., ora 24 noaptea. Călătorii vor scoate în stația de plecare numai o jumătate bilet.

Proiectul de lege pentru salarizarea Clerului. Dl. Al. Lapedatu, ministrul Cultelor a hotărât să amâne dezbaterile proiectului depus la Senat, urmând ca el să fie examinat în sesiunea extraordinară, ce va avea loc în luna Iunie. Până atunci, i se vor mai putea aduce rețușările foarte necesare, spre a ajunge la o legiuire cât mai desăvârșită pentru liniștirea Clerului alarmat.

Conferința dela Stresa. Timp de-o săptămână toate ziarele din țară și străinătate au dat relații amănunțite despre faimoasa conferință dela Stresa (Italia), unde s'au întâlnit delegații Angliei, Franței și Italiei spre a discuta pornirile războinice ale Germaniei și a găsi mijloace mai sigure spre a păzi pacea Europei. Cele trei mari țări au fost de acord, să înfrăneze Germania în intențiunile ei primejdioase, ducând chestiunea în consiliul Societății Națiunilor dela Geneva. În legătură cu aceste grave chestiuni, dl. N. Titulescu, ministrul nostru de externe, desfășoară o activitate deosebit de prețioasă, subliniată cu elogii de toată presa străină.

Premiera păr. Gr. Pișculescu. Se anunță că marile premii naționale pentru literatură în sumă de 100.000 Lei a fost atribuit anul acesta păr. Grigore Pișculescu cunoscut sub pseudonimul literar Gala Galaction. Felicităm călduros pentru această mare distincție, pe eminentul talmăcitor al Sfintelor Scripturi. Gloria lui cinstește și Biserica ortodoxă, al cărei slujitor luminat este.

Inspecții ministeriale. Dl. prim-ministru Gh. Tătărescu a luat măsura fericită, de a fi inspectate toate județele de către diferiți membri ai guvernului, spre a cerceta și soluționa pe loc nevoile reale ale județelor. Prezența d-lor miniștri în centrele județene va aduce și o stimulare a administrației, în-

celățenind metode mai practice de gospodărie. În Ardeal inspecțiile le face dl. Al. Lapedatu, ministrul Cultelor, cunoscut și până acum ca unul din cei mai buni luptători pentru interesele provinciei noastre. D-sa a și vizitat județele Cluj, Turda, Alba, Târnava-mică, Târnava-mare, Treiscaune și Ciuc.

O alegere de paroh. În frunțașă parohie Apahida a fost ales Duminecă în 14 Aprilie paroh Ioan Lazar, până aici paroh în Căian, cu totalitatea de 88 voturi exprimate cu buletine, deci cu vot secret. Alegerea a condus-o protopopul Nicolae Vasile, cu mult tact și cu înțelepciune.

Celelalți candidați n'au obținut nici un vot, deși s'au pus stăruințe, ca să se modifice voința credincioșilor. Faptul alegerii unanime se datorește împrejurării, că parohul Ioan Lazar din Căian, comună vecină cu Apahida, a avut purtare demnă de un slujitor al altarului și așa s'a grupat întreg satul în jurul lui.

Felicitările noastre.

Reduceri la telegrame. Poșta vestește, că telegramele de felicitare de Sf. Paști date între 27 Aprilie—1 Mai se bucură de o reducere de 50 la sută.

Alegerea de Mitropolit al Blajului. Se anunță convocarea sinodului electoral al Bisericii greco-catolice pe ziua de 7 Mai a. c., la Blaj, pentru a designa pe cei trei candidați la scaunul vacant de Mitropolit. Se afirmă că sunt candidați toți episcopii greco-catolici și păr. Victor Macaveiu vicarul de azi.

Concurs de coruri școlare. Din inițiativa dlui prof. V. Papilian directorul Operei din Cluj, s'a ținut Dumineca trecută pe scena Teatrului Național un mare concurs între corurile liceelor de băieți și fete din capitala Ardealului. Un public foarte numeros a ținut să asiste la această manifestare artistică. Și satisfacția lui a fost deplină; s'au executat bucăți alese în condiții neașteptate. Surpriza a adus-o corul liceului Gh. Barițiu, dirijat de prof. S. Golumba, care a și luat premiul întâi. Corul școlii profesionale de fete a obținut al doilea premiu.

Condamnarea unui episcop catolic. Tribunalul din orașul Paderborn în Germania, a condamnat zilele trecute la cinci luni închisoare pe episcopul catolic Müller. El era acuzat că ar fi răspândit șovonuri inexacte cu privire la organizarea tineretului național-socialist din Dortmund și Bochnau. Sentința a stârnit mare senzație în toate cercurile din străinătate.

On. Preoți! Recomandați credincioșilor „PÂINEA VIETII” carte de rugăciuni pentru toți creștinii, tipărită cu binecuvântarea și aprobarea P. Sf. Sale Episcopul Nicolae al Clujului, fiind cea mai ieftină și bogată carte de rugăciuni. Prețul 30 Lei, legată. La comandă de 10 bucăți acordăm rabat. Se găsește la Librăria Eparhială ort. rom. din Cluj (Piața Cuza Vodă Nr. 6).

Consiliul Eparhial ort. rom. Cluj.

Nr. 2691/1935.

Comunicat oficial.

Sf. Sinod a adus următoarea hotărâre referitoare la preoții cari doresc să activeze în cooperatie:

„1. Sfântul Sinod aprobă ca preoții să participe la înființarea și activitatea institutelor de cooperatie, instituțiuni cari vor funcționa în cadrele legii cooperatiei.

2. În aceste instituțiuni nu vor putea însă ocupa nici una dintre funcțiunile cu răspunderi personale cum sunt: administrator delegat, director și casier.

3. Fiecare preot care voește a intra în mișcarea conperatistă, va lua în prealabil învoirea Chiriarhului său.

4. Cererea Oficiului Național al al Cooperatiei, referitoare la cazul preotului Arsenic Golumba, se trimite spre rezolvare în cadrul hotărârii de mai sus, P. S. Episcop al Caransebeșului.”

Cluj, la 13 Aprilie 1935.

Consiliul eparhial.

Nr. 2470/1935.

Comunicat oficial.

În zilele acestea a apărut în tipografia arhidieceșană din Sibiu lucrarea: „Istoria Bisericii românești din Transilvania Vol. I.” datorită distinsului bărbat al Bisericii noastre dl. Ștefan Meteș, membru corespondent al Academiei Române. Lucrarea aceasta tipărită în ediția II., refăcută și complectată, este făcută pe bază de documente autentice, înfățișează luminos istoria vieții noastre bisericesti începând cu primele zile în cari li s'a vestit strămoșilor noștri Vestea cea bună a mântuirii prin Iisus Hristos. Isoarele istorice de pe acele timpuri, consultate de autor la compunerea acestei lucrări, vorbesc prin toate veacurile cu cuvinte neșterse despre faptele mărețe ale înaintașilor noștri, cari sunt pline de învățături folositoare pentru toți urmașii lor din toate vremurile. Aceleași nedesmintite documente istorice arată și neîntreruptă legătură frățească în care poporul nostru de dincoace de Carpați a stat cu frații săi de peste munți. Oricine va străbate istoria neamului nostru și îndeosebi a bisericii — spune autorul la pag. 97 cu ochiul cercetătorului critic, condus numai de aflarea adevărului, oricine va asculta și înțelege șoptele tainice ale trelui românesc, oricine va avea cea intuiție necesară pentru a reconstrui din știrile fragmentare, moarte, viața reală a înaintașilor noștri, poate afirma cu siguranță, că noi Români din Ardeal am avut totdeauna în frații noștri din cele două țări române un sprijin statornic, netrâmbițat în lumea mare, rarcori coborât în scrisori cari se pierd, un ajutor mutual, sincer, care ne-a făcut să ne păstrăm și să durăm pe moșia strămoșească, în contra tuturor persecuțiilor. Iar temeiul neclintit al acestor relații zilnice și intime, era faptul, că pe ambele coborișuri ale Carpaților locuia același neam, cu aceeași credință în Dum-

nezeu, vorbind aceeași limbă, spune autorul plin de convingere, în același loc.

În cele 596 pagini ale cărții este luminos arătat rolul înălțător al preoțiii ardeleni în tot decursul veacurilor până la 1698 unde încheie această carte, de mare folos pentru cultivarea iubitei noastre preoțiii și a credincioșilor noștri intelectuali. S'a tipărit într'un număr mai restrâns de exemplare, execuția tehnică este ireproșabilă, iar prețul: legat 330 Lei și broșat 280 Lei. Comenzi se fac la librăria eparhială din Cluj. Recomandăm să fie procurată și pentru bibliotecile parohiale.

Cluj, la 5 Aprilie 1935.

Consiliul eparhial.

Nr. 2577/1935.

Comunicat oficial.

Eparhia Orăzii mari a început să publice o „Bibliotecă a Amvonului”. A apărut acum decurând vol. I, al acestei biblioteci care cuprinde 15 predici pentru popor. Biblioteca va continua să publice continuativ predici pentru întreg anul și pentru toate ocaziile.

Intrucât este o lucrare prețioasă și deosebit de folositoare preoțiii noastre o recomandăm cu toată stăruința spre cumpărare. Se poate comanda la Consiliul eparhial din Oradea sau la librăria noastră eparhială.

Cluj, la 8 Aprilie 1935.

Consiliul eparhial.

Nr. 2526/1935.

Comunicat oficial.

Călugării dela Sf. Munte au tipărit o carte cu învățături morale pentru toți creștinii, intitulată „Hristoia”, potrivită a se citi credincioșilor la diferite ocazii sau în biserică. Aceasta carte costă 130 Lei. Se poate abona la starețul schitului „Darvari” Nr. 5, în București. Apreciind râvna creștinească a monahilor dela Sf. Munte o recomandăm preoților noștri spre utilizare.

Cluj, la 5 Aprilie 1935.

Consiliul eparhial.

Nr. 370—1935.

(5) 3—3

CONCURS

Pentru întregirea postului de paroh în parohia de cl. III. Ciocotiș, protopopiatul Cetatea-de-peatră, se publică concurs cu termen de 30 de zile dela prima publicare în „Renașterea”.

Venitele împreunate cu acest post:

1. Salar dela stat.
2. Dela fiecare casă 30 Lei anual. Circa 250 case.
3. Stolele obicinuite.

Candidații având aprobarea P. S. S. Episcopului, își vor înainta actele conform Regulamentului pentru alegerea de paroh, la oficiul protopopesc Baia-Mare, cu a cărui învoire se pot prezenta în parohie pentru a face cunoștință cu poporul.

Baia-Mare, 18 Martie 1935.

Oficiul protopopesc ort. rom. în conțelegere cu consiliul par. din Ciocotiș.

Alecsiu Latiș, protopop.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.

